

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Основног суда у Сокоцу
за период 01.01-31.12.2020. године**

Број: РВ043-21

Бања Лука, 13.04.2021. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	7
	1. Увод	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	7
	4. Набавке	10
	5. Припрема и доношење буџета	11
	6. Финансијски извјештаји	12
	6.1. Извјештај о извршењу буџета	12
	6.1.1. Приходи и примици	12
	6.1.2. Расходи и издаци	12
	6.2. Имовина, обавезе и извори	15
	6.2.1. Имовина	15
	6.2.2. Обавезе	16
	6.2.3. Извори и промјене на нето имовини	16
	6.3. Ванбилансна евиденција	16
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	17
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	17

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Основног суда у Сокоцу који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05 и Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2020. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Основног суда у Сокоцу истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2020. године, прихода, примитака, расхода и издатака, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је даље описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника финансијске извјештаје Основног суда у Сокоцу чине табеларни прегледи наведени у нашем извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Основног суда у Сокоцу се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2020. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше ревизијско мишљење.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Предсједник суда је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију

финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 13.04.2021. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Основног суда у Сокоцу за 2020. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Основног суда у Сокоцу за 2020. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

У 2020. години запошљавани су извршиоци на неодређено вријеме без расписивања јавног конкурса и прибављене сагласности надлежног министарства, што није у складу са чланом 77. став (1) Закона о судовима Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

За набавке у износу од 27.041 КМ нису проведене процедуре јавних набавки, а за набавке истих услуга проведена су два директна споразума укупне вриједности од 8.000 КМ и нису доношене одлуке или рјешења о покретању поступака јавних набавки, што није у складу са чланом 6, 15. став (6) и 18. став (1) Закона о јавним набавкама.

Такође, нису сачињени, а ни достављени извјештаји о поступцима директног споразума Агенцији за јавне набавке, а на веб страници нису објављивани основни елементи уговора, што није у складу са чланом 75. став (1 и 2) истог закона.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности признаване су награде за адвокатске услуге у висини од 100% награде прописане Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, односно нису умањене за 50%, што није у складу са чланом 2. Одлуке о одређивању висине награде и накнаде адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности у кривичном поступку.

Адвокатима су признаване награде за вријеме (часови одсуства из канцеларије) које су провели у путу (од канцеларије до Суда), што није у складу са чланом 2. тарифни број (9) Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, а накнаде за превоз признаване по основу пређених километара властитим превозним средством иако за то нису испуњени услови, што није у складу са чланом 13. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, предсједник суда је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Основног суда у Сокоцу обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Основног суда у Сокоцу.

Бања Лука, 13.04.2021. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се предсједнику Основног суда у Сокоцу да обезбиједи да се:

- 1) Извјештај о попису имовине и обавеза сачињава у складу са чланом 20. став (2) тачке 3) и 4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) расходи по основу амортизације евидентирају у обрачунском периоду у којем су настали у складу са чланом 93. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 3) у образложењима уз финансијске извјештаје објелодане додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС,
- 4) евидентирање пословних догађаја у ванбилансној евиденцији врши у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се предсједнику Основног суда у Сокоцу да обезбиједи да се:

- 1) пријем извршилаца на неодређено вријеме врши путем јавног конкурса уз прибављену сагласност министра правде, како је то дефинисано чланом 77. став (1) Закона о судовима Републике Српске,
- 2) за кључне пословне процесе (приходе по основу судских такси, новчаних казни и трошкова кривичног поступка и расходе по основу адвокатских услуга) процијене ризици и успоставе контролни механизми како је то дефинисано Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору,
- 3) улазна књиговодствена документација овјерава по систему двојног потписа у складу са чланом 9. став (3) тачка 3) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору,
- 4) набавке роба и услуга врше у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, Правилника о поступку директног споразума и Правилника о успостављању и раду комисије за набавке,
- 5) адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности признају награде за адвокатске услуге у складу са чланом 2. Одлуке о одређивању висине награде и накнаде адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности у кривичном поступку, награде за вријеме по основу одсуства из канцеларије адвокатима признају за радње дефинисане чланом 2. тарифни број (9) Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, а накнаде за превоз адвокатима признају у складу са чланом 13. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2020. годину,
- Одлука о усвајању другог ребаланса буџета за 2020. годину,
- Закон о судовима Републике Српске и Правилник о унутрашњем судском пословању,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле,
- Закон о раду,
- Закон о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске,
- Закон о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о јавним набавкама, Правилним о поступку директног споразума и Правилник о успостављању и раду комисије за набавке,
- Закон о судским таксама,
- Закон о кривичном поступку Републике Српске,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Посебни колективни уговор за запослене у институцијама правосуђа Републике Српске,
- Одлука о одређивању висине награде и накнаде адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности,
- Уредба о накнади трошкова у кривичном поступку,
- Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Законом о судовима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 37/12, 44/15 и 100/17) уређена је организација, надлежност и функционисање основних судова Републике Српске.

Судови штите права и слободу загарантоване Уставом Босне и Херцеговине, Уставом Републике Српске и законом, те обезбјеђују уставност и законитост и осигуравају јединствену примјену закона, равноправност и једнакост свих пред законом. Стварна надлежност основних судова је дефинисана чланом 30. Закона о судовима Републике Српске (надлежни су да у првом степену суде у кривичним, грађанским, ванпарничним и другим предметима).

Основни суд у Сокоцу (у даљем тексту: Основни суд) је основан као суд опште надлежности и као такав је самосталан и независан орган судске власти у Републици Српској. Основни суд је мјесно надлежан за територије општина Соколац, Пале, Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа, Трново и Источни Стари Град.

Средства за рад Основног суда у 2020. години обезбијеђена су у буџету Републике Српске преко Јединственог рачуна трезора путем директне конекције са трезором.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2020. године, Основни суд није имао примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Основног суда.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација, надлежност, услови за вршење судијске функције, финансирање, јавност рада, као и надзор над радом Основног суда дефинисана је Законом о судовима, а ближе је уређена Правилником о унутрашњем судском пословању („Службени гласник Републике Српске“ број 9/14, 71/17, 67/18 и 6/19).

Основни суд послује у властитом пословном објекту у Сокоцу, а своје пословање одвија и путем два одјелења у Источном Новом Сарајеву и Палама. Одјелење Суда у Источном Сарајеву послује у објекту који је власништво Општине Источно Ново Сарајево (који је дат на коришћење и Окружном суду у Источном Сарајеву) без претходно регулисаних међусобних права и обавеза по том основу.

Одјелење Суда на Палама почело је са радом децембра 2020. године у закупљеном пословном простору површине 199,3 м², чији закуп није уговорио Суд већ Општина Пале (уговор о закупу од 13.04.2020. године са „L-trade“ д.о.о. Пале на износ од 5.273 КМ/м). Плаћање закупа је вршила Општина Пале до почетка рада Одјелења суда на Палама, односно до закључења анекса II поменутог уговора о закупу, потписаног 30.12.2020. године, којим је извршен пренос закупа са Општине Пале на Суд, уз задржавање претходно уговорених услова.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Основном суду уређена је Правилником на који је сагласност дало надлежно министарство и истим је систематизовано 23 радна мјеста за 68 извршилаца.

На дан 31.12.2020. године у Основном суду било је запослено 59 извршилаца, од чега 56 на неодређено вријеме и три на одређено. У радни однос током 2020. године примљено је шест извршилаца на неодређено вријеме без расписивања јавног конкурса и без прибављене сагласности министра правде, што није у складу са чланом 77. став (1) Закона о судовима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 37/12, 44/15 и 100/17). Радни однос на неодређено вријеме престао је за два извршиоца и за шест извршилаца на одређено вријеме. Током 2020. године примљен је један извршилац у радни однос на одређено вријеме.

Активности на успостављању система финансијског управљања и контроле према одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17) окончане су у 2020. години. По активностима у току 2020. године, сачињени су полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2020. годину, планови рада на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2020. годину и изјаве о достигнутом степену развоја система интерних финансијских контрола и планираним мјерама за успостављање достигнутог нивоа развоја у 2020. години. Основни суд је 03.01.2020. године за потребе увођења финансијског управљања и контроле закључио два уговора по предмету набавке за услуге успостављања система финансијског управљања и контроле и за услуге израде електронског утврђивања и управљања ризицима којима је уговорен рок завршетка услуга најкасније 90 дана од дана закључења уговора. Утврђено је да је на основу понуда од 12.12.2019. године (на основу којих су закључени поменути уговори), одабрани понуђач испоставио два предрачуна 27.12.2019. године у укупном износу од 9.360 КМ који су прокњижени у 2019. години и теретили су расходе те године, иако услуге нису извршене. Плаћање по тим предрачунима је извршено у марту 2020. године, а услуге су извршене у јулу 2020. године када су испостављене и фактуре за извршене услуге. У вези са наведеним, планиране активности у 2020. години које се односе на доношење одређених правила и процедура, успостављање књиге пословних процеса, сачињавање регистра ризика и стратегије управљања ризицима су окончане, али поменути документи нису били у примјени у 2020. години, јер су исти усвојени 31.12.2020. године.

Судске таксе се наплаћују у складу са Законом о судским таксама („Службени гласник Републике Српске“ број 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 и 67/20) којим је уређен начин плаћања судске таксе, поступак и услови ослобађања плаћања таксе, начин утврђивања вриједности судског спора, поступак за наплату ненаплаћене таксе и друга питања која се односе на таксе. Поступци у којима се плаћа такса и висина таксе утврђена је у Таксној тарифи, која је саставни дио наведеног закона.

Накнаде трошкова кривичног поступка, паушала и новчане казне наплаћују се у складу са Законом о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18).

У Основном суду је у Систему за аутоматско управљање предметима у судовима (ЦМС) успостављена евиденција о судским таксама, изреченим санкцијама и трошковима судског поступка. Приходи по наведеном основу су приходи Републике и исти се евидентирају у Главној књизи трезора (у даљем тексту: ГКТ) на

организационој јединици Основног суда од стране Министарства финансија Републике Српске. Постојећа помоћна евиденцију по судским таксама, новчаним казнама и трошковима кривичног поступка није успостављена на начин да омогући праћење и контролу задужења и наплате истих (на основу достављених прегледа уплата од стране Министарства финансија Републике Српске).

За признавање награда и накнада за адвокатске услуге од стране Суда нису успостављени контролни механизми који би омогућили њихово исправно признавање, па се исте признају углавном на основу испостављених трошковника адвоката, без вођења потпуних евиденција о проведеном времену адвоката на рочиштима, претресима и другим радњама те превозу адвоката.

У вези са наведеним, Основни суд, није у оквиру активности успостављања финансијског управљања и контроле процијенио ризике и успоставио контролне механизме везано за кључне пословне процесе (приходе по основу судских такси, новчаних казни и трошкова кривичног поступка и расходе по основу адвокатских услуга) што није у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16)

У Основном суду није примијењиван систем двојног потписа, па је улазну књиговодствену документацију овјеравао само предсједник суда, што није у складу са чланом 9. став (3) тачка 3) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) у којем је наведено да се контролне активности нарочито односе на систем двојног потписа, у коме ниједна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца субјекта и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица.

Извјештај о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2020. године није сачињен у складу са чланом 20. став (2) тачке 3) и 4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16), јер не садржи податке о стручној и професионалној квалификацији и радном ангажману лица ангажованих на попису, као и преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања.

Према претходно наведеном и у тачкама 4, 6.1.2, 6.3. и 6.5. извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио усклађеност са важећим законима и другим прописима.

Препоручује се предсједнику Основног суда да обезбиједи да се:

- **пријем извршилаца на неодређено вријеме врши путем јавног конкурса уз претходно прибављену сагласност министра правде, како је то дефинисано чланом 77. став (1) Закона о судовима Републике Српске,**
- **за кључне пословне процесе (приходе по основу судских такси, новчаних казни и трошкова кривичног поступка и расходе по основу адвокатских услуга) процијене ризици и успоставе контролни механизми како је то дефинисано Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору,**
- **улазна књиговодствена документација овјерава по систему двојног потписа у складу са чланом 9. став (3) тачка 3) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору,**
- **приликом сачињавања извјештаја о попису имовине и обавеза поступа у складу са чланом 20. став (2) тачке 3) и 4) Правилника о**

начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

4. Набавке

План јавних набавки Основног суда за 2020. годину усвојен је 13.01.2020. године. Укупна планирана вриједност набавки за 2020. годину након измјене и допуне износи 73.521 КМ без пореза на додату вриједност (у наставку ПДВ - сви износи у наставку, а који се односе на јавне набавке су исказани без ПДВ-а).

Предвиђено је провођење 17 поступака јавних набавки и то путем три конкурентска поступка у вриједности од 41.079 КМ, 11 директних споразума у вриједности од 18.486 КМ, један преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци у вриједности од 12.175 КМ и два поступка везано за услуге из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“ број 38/14) у вриједности од 1.783 КМ.

Основни суд окончао је процедуру за укупно 13 поступака јавних набавки укупне вриједности од 40.516 КМ – без ПДВ-а. Окончана су два поступка по конкурентском захтјеву за достављање понуда укупне вриједности 20.590 КМ и 10 директних споразума у вриједности 19.926 КМ. Набавке су се највећим дијелом односиле на набавку канцеларијског, компјутерског и рекламног материјала, горива и других услуга.

Ревизијским испитивањима су обухваћени provedени поступци јавних набавки у вриједности од 27.355 КМ и то два конкурентска поступка у вриједности од 19.926 КМ и два поступка путем директног споразума у вриједности од 7.430 КМ.

У оквиру ревидираних поступака јавних набавки утврђене су неусклађености са Законом, Правилником о поступку директног споразума споразума („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 90/14) и Правилником о успостављању и раду комисије за набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 103/14), како слиједи:

- за набавке у износу од 27.041 КМ (канцеларијски намјештај 12.173 КМ, компјутерска опрема 7.740 КМ и канцеларијски и компјутерски материјал 7.128 КМ) нису проведене процедуре јавних набавки што није у складу са чланом 6. Закона којим је дефинисана обавеза уговорног органа да додјељује уговоре о јавним набавкама примјењујући поступке дефинисане овим Законом и подзаконским актима,
- за проведене набавке путем директног споразума појединачне вриједности у износу од 8.000 КМ (успостављање финансијског управљања и контроле и електронско управљање ризицима - финансијско управљање и контрола) уговорни орган је извршио дијељење набавки што није у складу са чланом 15. став (6) Закона којим је дефинисано да није дозвољено дијељење предмета набавке с намјером избегавања примјене одговарајућег поступка,
- није документовано да је код провођења поступака путем директног споразума вршено испитивање тржишта што није у складу са чланом 5. став (1) Правилника о поступку директног споразума којим је наведено да уговорни орган у провођењу поступка директног споразума испитује тржиште,
- нису доношене одлуке или рјешења о покретању поступака јавних набавки што није у складу са чланом 18. став (1) Закона којим је дефинисано да уговорни орган покреће поступак јавне набавке доношењем одлуке или рјешења у писаној форми које обавезно садржи законски основ за

- спровођење поступка, предмет, процијењену вриједност, врсту поступка и извор финансирања јавне набавке,
- није именован секретар комисије за јавне набавке, а лице које обавља послове јавних набавки у Основном суду је уједно и лице именовано у комисију за јавне набавке са правом гласа, што није у складу са чланом 4. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке којим је дефинисано да уговорни орган именује и секретара комисије, без права гласа. Поред тога, комисије именоване за провођење процедура јавних набавки путем конкурентског захтјева нису доносиле Пословник о раду како је то дефинисано чланом 9. став (2) наведеног Правилника,
 - нису сачињени, а ни достављени извјештаји о поступцима директног споразума Агенцији за јавне набавке, а на веб страници нису објављивани основни елементи уговора како је то дефинисано чланом 75. став (1 и 2) Закона.

Препоручује се предсједнику Основног суда да обезбиједи да се набавке роба и услуга врше у складу са Законом о јавним набавкама (члан 6, 15. став (6), 18. став (1) и 75. став (1 и 2), Правилником о поступку директног споразума (члан 5. став (1) и Правилником о успостављању и раду комисије за набавке (члан 3. став (2) и члан 9. став (2)).

5. Припрема и доношење буџета

У складу са Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), Основни суд је у законом предвиђеном року сачинио и доставио надлежном министарству буџетске захтјеве по инструкцијама 1 и 2 са образложеним планским износима.

Одлуком о усвајању буџета Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 112/19) Основном суду су одобрена средства у износу од 2.384.900 КМ.

Одлуком о усвајању ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 61/20) Основном суду су одобрена средства у износу од 2.352.900 КМ.

Одлуком о усвајању другог ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 122/20) Основном суду су одобрена средства у износу од 2.299.200 КМ и то за расходе за лична примања запослених у износу од 1.636.400 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга у износу од 578.800 КМ, издатке за нефинансијску имовину у износу од 25.000 КМ и остале издатке у износу од 59.000 КМ.

У складу са одредбама Закона о извршењу буџета Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 112/19, 61/20 и 122/20), Основни суд је након усвојеног другог ребаланса буџета провео двије реалокације буџетских средстава у укупном износу од 11.840 КМ. На основу рјешења министра правде извршена је реалокација средстава у оквиру расхода за коришћење роба и услуга у укупном износу од 3.040 КМ, док је на основу рјешења Владе Републике Српске прерасподјелом средстава између буџетских корисника извршена реалокација у оквиру расхода за лична примања запослених у износу од 8.800 КМ.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношење буџета.

6. Финансијски извјештаји

Основни суд има статус буџетског корисника чија је главна књига у саставу ГКТ и према члану 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17) врши извјештавање путем образаца годишњих финансијских извјештаја Образац 2 – Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а – Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а – Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Укупно извршење буџета исказано је у износу од 2.275.024 КМ (осим расхода обрачунског карактера), што је за 1% ниже у односу на други ребаланс буџета.

У извјештају о извршењу буџета исказани су приходи (осим прихода обрачунског карактера) и примици који се не планирају на нивоу буџетског корисника у износу од 751.305 КМ.

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици исказани су у износу од 822.742 КМ на фонду 01 (непорески приходи од 615.662 КМ, приходи обрачунског карактера од 71.437 КМ и примици од 135.643 КМ) и приходи и примици на фонду 02 у износу од 276.341 КМ (који се у потпуности односе на примитке по основу депозита и кауција).

Непорески приходи се односе на судске таксе у износу од 559.221 КМ, накнаде трошкова кривичног поступка у износу од 1.183 КМ, приходе од пружања јавних услуга у износу од 183 КМ и новчане казне у износу од 55.075 КМ.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 71.437 КМ, а најзначајнији се односе на приходе по основу наплаћених потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске на фонду 01 која су предходно била коригована на спорна потраживања у износу од 65.727 КМ.

Примици су исказани у износу од 411.984 КМ, а односе се на примитке од рефундација по основу породилског одсуства који се рефундирају од ЈУ Фонда дјечије заштите Републике Српске (60.859 КМ) и примитке за накнаде плата за вријеме боловања који се рефундирају од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (74.783 КМ) евидентирани на фонду 01 и на фонду 02 примитке по основу депозита и кауција (276.341 КМ), а односе се на уплаћена средства на депозитни рачун од стране учесника у судским споровима за трошкове вјештачења, дневница и осталих уплата по налогу суда.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 2.520.224 КМ, а односе се на фонд 01 у износу од 2.294.329 КМ и фонд 02 у износу од 225.895 КМ.

Расходе и издатке (фонд 01) чине расходи у износу од 2.210.973 КМ (текући расходи од 2.191.668 КМ и расходи обрачунског карактера од 19.305 КМ) и издаци (83.356 КМ).

Текуће расходе чине расходи за лична примања запослених и расходи по основу коришћења роба и услуга, а расходе обрачунског карактера чине расходи обрачунског карактера по основу амортизације.

Издаци (фонд 02) се односе на издатке по основу депозита.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 1.613.086 КМ, а чине их расходи за бруто плате запослених (1.484.868 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања по основу рада (77.457 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања (34.537 КМ) и расходи за отпремнине и једнократне помоћи (16.224 КМ).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине расходи за накнаде за превоз на посао и са посла (36.891 КМ), регрес за годишњи одмор (17.385 КМ), дневнице за службена путовања у земљи (140 КМ), расходи за пензијски допринос за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца (11.680) и порези и доприноси (11.361 КМ).

Расходе за отпремнине и једнократне помоћи (бруто) чине отпремнине по колективном уговору (9.561 КМ), расходи за новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (3.260 КМ) и порези и доприноси (3.403 КМ).

Обрачун расхода за лична примања вршен је на основу Закона о платама и накнадама судија и јавних тужилаца у Републици Српској, Закона о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске, Посебног колективног уговора за запослене у институцијама правосуђа Републике Српске и других релевантних законских одредби.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су на фонду 01 у износу од 578.582 КМ, а односе се на расходе по основу енергије, комуналних и комуникационих услуга, режијског материјала, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга и на остале неklasификоване расходе.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 409.522 КМ. Односе се на расходе по основу поштанских услуга (332.188 КМ), утрошка електричне енергије (28.665 КМ), централног гријања (19.351 КМ), одвоза смећа (13.485 КМ), коришћења фиксних и мобилних телефона и интернета (8.401 КМ) и остали расходи у износу од 7.432 КМ.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 26.875 КМ. Чине их расходи за канцеларијски материјал (21.157 КМ), службена гласила (1.942 КМ) и остали материјал у износу од 3.776 КМ.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 16.654 КМ. Чине их расходи за текуће одржавање канцеларијске опреме (5.929 КМ), остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање (6.696 КМ) и остале расходе у износу од 4.029 КМ.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 1.778 КМ.

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 115.045 КМ. Чине их расходи за адвокатске услуге (105.978 КМ), услуге вјештачења (3.135 КМ), услуге штампања (3.124 КМ) и осале услуге у износу од 2.808 КМ.

Ревизијом су утврђени случајеви у којима је Основни суд адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности признавао награде за адвокатске услуге у висини од 100% награде прописане Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Српске“ број 68/05), умјесто у висини од 50% што није у складу са чланом 2. Одлуке о одређивању висине награде и накнаде адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 107/15), којом је дефинисано да се адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности одређује награда у износу од 50% награде утврђене поменутом Тарифом.

Поред тога, утврђени су случајеви да су адвокатима признаване награде за вријеме (часови одсуства из канцеларије) које су провели у путу од канцеларије до сједишта Суда, што није у складу са чланом 2. тарифни број (9) Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката којим је дефинисана награда за вријеме за сваки започети час одсуства из канцеларије због учествовања у истрази, радњи доказивања, преговарања, присуства рочишту, претресу на рочишту и претресу или расправи. Утврђено је и да су адвокатима признаване накнаде за превоз по основу пређених километара властитим превозним средством (30% цијене литра горива за сваки пређени километар) иако за то нису испуњени услови (јер на путним правцима саобраћају средства јавног превоза) што није у складу са чланом 13. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 17/14) којим је дефинисано да се накнада одређује у висини цијене аутобуске карте.

Препоручује се предсједнику Основног суда да обезбиједи да се:

- **адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности признају награде за адвокатске услуге у складу са чланом 2. Одлуке о одређивању висине награде и накнаде адвокатима ангажованим за одбрану по службеној дужности у кривичном поступку,**
- **награде за вријеме по основу одсуства из канцеларије адвокатима признају за радње дефинисане чланом 2. тарифни број (9) Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката,**
- **накнаде за превоз адвокатима признају у складу са чланом 13. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку.**

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 8.708 КМ. Чине их расходи за бруто накнаде волонтерима (4.759 КМ), доприноси за професионалну рехабилитацију инвалида (3.134 КМ) и остали расходи у износу 815 КМ.

Расходи обрачунског карактера су исказани у износу од 19.305 КМ, а односе се на расходе по основу амортизације. По налазу ревизије, расходи по основу амортизације су исказани у износу већем за 8.463 КМ, због неевидентирања расхода по основу амортизације у периоду коме припадају, односно исти су евидентирани у 2020. години што није у складу са чланом 93. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17 и 118/18).

Обрачун амортизације за остале ставке нефинансијске имовине у сталним средствима је извршен у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 110/16).

Препоручује се предсједнику Основног суда да обезбиједи да се расходи по основу амортизације евидентирају у обрачунском периоду у којем су настали, у складу са чланом 93. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Издаци су исказани у износу од 309.251 КМ и то на фонду 01 издаци за набавку канцеларијског намјештаја и рачунарске опреме (24.669 КМ) и накнаде плата за вријеме породилског и родитељског одсуства и боловања који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (58.687 КМ) и на фонду 02 издаци по основу депозита (225.895 КМ).

Издаци по основу депозита се односе на исплате са депозитног рачуна, а на основу рјешења од судија којима је наложено рачуноводству да се правним и физичким лицима исплате новчана средстава. Исплате се врше по основу провођења судских

поступака за накнаде трошкова судским извршиоцима, вјештацима, судским комисијама и другим стручним лицима

6.2. Имовина, обавезе и извори

Основни суд је исказао нето вриједност укупне имовине у износу од 1.424.534 КМ, обавезе и разграничења у износу од 1.474.111 КМ и властите изворе у износу од 20.972 КМ.

6.2.1. Имовина

Укупна имовина исказана је у износу од 2.159.868 КМ бруто вриједности, 735.334 КМ исправке вриједности и 1.424.534 КМ нето вриједности, а односи се на нефинансијску и финансијску имовину и разграничења.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у бруто вриједности од 2.153.342 КМ, исправке вриједности од 735.334 КМ и нето вриједности од 1.418.008 КМ, а чини је произведена стална имовина нето вриједности од 1.346.516 КМ (зграде и објекти од 1.291.622 КМ и постројења и опрема од 54.894 КМ) и непроизведена стална имовина нето вриједности од 71.492 КМ (земљиште од 66.792 КМ и нематеријална непроизведена имовина – лиценце од 4.700 КМ).

Повећање вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима у износу од 1.336.954 КМ се односи на укњижавање некретнина по Одлуци Владе Републике Српске о расподјели неперспективне локације „Команда V корпуса Војске Републике Српске“ у Сокоцу од 04.06.2020. године („Службени гласник Републике Српске“ број 57/20) у износу од 1.295.483 КМ, евидентирање процјене вриједности службених аутомобила у износу од 16.272 КМ, набавку канцеларијског намјештаја и рачунарске опреме за потребе Одјељења Основног суда на Палама у износу од 24.669 КМ и остало у износу од 530 КМ.

По окончању процеса укњижавања некретнина, а у складу са поменутом Одлуком Владе Републике Српске, непокретности су уступљене без накнаде у сврху обезбјеђивања пословних просторија за рад Основног суда у Сокоцу. Некретнине су прекњижене са организационог кода Републичке дирекције за обнову и изградњу на организациони код Основног суда у Сокоцу и то на позицију зграда и објеката у бруто вриједности од 1.688.386 КМ и исправке вриједности од 459.695 КМ и на позицији земљишта у износу од 66.792 КМ. Поред наведеног, на позицију зграда и објеката прекњижен је износ од 72.334 КМ, који се односи на улагања у основни објекат Суда, чија је легализација завршена током 2020. године и на којем је право коришћења пренесено Основном суду по наведеној Одлуци.

Смањење вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима у износу од 139.201 КМ се односи на искњижавање нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми у износу од 119.896 КМ и обрачунату амортизацију у укупном износу од 19.305 КМ. Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми у износу од 119.896 КМ се односи на улагања у објекат у Источном Новом Сарајеву, који Основни суд више не користи, те је исти према обавјештењу Министарства правде прекњижен на организациони код Центра за пружање бесплатне правне помоћи.

Финансијска имовина и разграничења су исказани у износу од 6.526 КМ, а односе се на потраживања по основу рефундације за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање од Фонда здравственог осигурања Републике Српске у износу од 5.919 КМ и разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања 607 КМ.

6.2.2. Обавезе

Обавезе и разграничења на дан 31.12.2020. године исказане су у износу од 1.474.111 КМ, а односе се на краткорочне обавезе.

Краткорочне обавезе чине обавезе за лична примања запослених (136.225 КМ) и обавезе из пословања (1.337.886 КМ).

Обавезе за лична примања запослених се односе на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за децембар 2020. године у износу од 131.283 КМ и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи (накнаде за превоз за долазак на посао и одлазак са посла и накнада предсједнику синдиката) у износу од 4.942 КМ.

Обавезе из пословања чине обавезе за набавку роба и услуга у земљи (115.468 КМ), за набавку сталне имовине у земљи (23.299 КМ), према физичким лицима за адвокате, вјештаке, преводиоце и свједоке (26.160 КМ), за порезе и доприносе на терет послодавца (495 КМ), остале обавезе у земљи (13.148 КМ) и за примљене депозите и кауције (1.159.316 КМ).

Обавезе за примљене депозите и кауције односе се на уплаћена средства од правних и физичких лица по налогу Основног суда и чине их обавезе за примљене депозите и кауције у земљи (1.159.316 КМ) и остале обавезе (8.146 КМ). Дио исказаних обавеза по основу депозита и кауција (534.426 КМ – уплаћена средства грађана за намјену изласка судских комисија, вјештачења и слично) односи се на ранији период, јер су средства уплаћена на депозитне рачуне отворене код Банке Српске и иста нису била оперативна и расположива на дан 31.12.2020. године. По наведеном основу Министарство финансија Републике Српске (Обавјештење из 2016. године) је на свом организационом коду, евидентирало потраживања и извршило пријаву потраживања за наведена средства, а на организационом коду Основног суда исказана је обавеза по основу депозита и кауција.

У периоду од 01.01. до 28.02.2021. године плаћене су краткорочне обавезе у износу од 223.651 КМ (обавезе за бруто плате запослених и дио обавеза из пословања).

6.2.3. Извори и промјене на нето имовини

Властити извори су исказани у износу од 20.972 КМ, а односе се на резерве по основу ревалоризације настале процјеном вриједности возила и лиценци.

6.3. Ванбилансна евиденција

Основни суд није исказао вриједност ванбилансне евиденције, а по налазу ревизије утврђено је постојање пословних догађаја који захтијевају евидентирање у ванбилансној активи и ванбилансој пасиви, а односе се на примљена јемства у новцу и стварима у најмањем износу од 20.000 КМ и пословни простор узет под закуп за Одјељење Основног суда на Палама по основу анекса II уговора о закупу од 30.12.2020. године, што није у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17 и 118/18) којим је дефинисано да се на контима групе 39 евидентирају пословни догађаји који немају директног утицаја на имовину, обавезе и изворе, него само отварају могућност за такав утицај у будућности (основна средства у закупу, примљена туђа роба и материјал и др.).

Препоручује се предсједнику Основног суда да обезбједи да се евидентирање пословних догађаја у ванбилансној евиденцији врши у складу

са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У евиденцији која се води код Правобранилаштва Републике Српске, Сједиште замјеника правобраниоца у Источном Сарајеву, на дан 31.12.2020. године, евидентирана су четири судска поступка ради наплате дуга у којима се Основни суд појављује као странка у поступку (тужена), а вриједност судских спорова износи 1.825 КМ. Покренутих судских поступака од стране Основног суда није било.

У Образложењима уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за потенцијалну имовину и обавезе, по основу судских спорова.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2020. годину, сачињена су и писана Образложења у којима нису презентоване додатне информације у вези са организацијом и пословањем Суда, с обзиром да постоје одјељења Основног суда у Источном Новом Сарајеву и Палама које је почело са радом у децембру 2020. године те информације у вези са потенцијалним обавезама по основу судских спорова што није у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17) и захтјевима МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Препоручује се предсједнику Основног суда да обезбиједи да се у образложењима уз финансијске извјештаје објелодане додатне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС.

Ревизијски тим

Др Бојан Ђурић, с.р.

Данка Панић Ашанин, с.р.